

نشست علمی تخصصی هنر، معماری و شهرسازی عصر پنجشنبه‌ها

محل برگزاری: سالن اجتماعات مهندسين مشاور هرم پی

زمان: پنجشنبه ۲۴ مرداد ماه ۱۳۹۲

عنوان: نقد فیلم پیکاسو

سخنرانان: آقای دکتر محمدمنصور فلامکی، آقای شهريار سيروس، خانم مهندس انوشه منصوری، آقای دکتر حیدر جهان بخش، آقای مهندس فریبرز جبارنیا، آقای مهندس مهرداد بهمنی، آقای مهندس علیرضا قهاری، خانم مهندس نسرين محمودی نوبر

نشست در دو قسمت برگزار شد. قسمت اول با نمایش فیلم پیکاسو به مدت ۳۵ دقیقه و قسمت دوم با ارائه سخنرانان صورت پذیرفت. فیلم مستند پابلو پیکاسو در سال ۱۹۵۶ تهیه شده است و تمام نقاشی‌هایی که در زمان فیلم‌برداری توسط پیکاسو خلق شده است پس از فیلم‌برداری و به خواست خودش از بین رفته است. ولی این فیلم در سال ۱۹۸۴ به لیست آثار میراث فرهنگی فرانسه اضافه شده است.

چکیده ای از سخنرانی‌ها به قرار زیر است:

سخنران اول آقای دکتر فلامکی، در رابطه با کتاب پابلو پیکاسو که با تالیف خود ایشان صورت گرفته است، صحبت کردند و نیز نظرشان را در ارتباط با تاثیر هنر پیکاسو در معماری مطرح کردند. وی در ابتدای صحبتشان فیلم را اینگونه توصیف می‌کنند که فیلم انسان را به آنچه که ذات یک آفرینش هنری است نزدیک می‌کند. و در خصوص کتابشان و چگونگی نگارش و تالیف آن توضیحاتی را ارائه دادند و این موضوع را خاطر نشان کردند که اگر فرصت به نقاشان ایرانی داده شود، می‌توانند بسیاری از مسائل ظریف را که در آفرینش هر هنری نهفته است به کلام بازگو کنند. ایشان درباره پیکاسو اینگونه شرح دادند، که پیکاسو انسان را وارد فضای پیچیده ای میکند، فضایی که هیچ چیز در آن خطی نبوده است و ۵ نکته در رابطه با او ذکر کردند، ۱- او را انسانی زنده، هنرمند و اجتماعی و در جامعه مدنی و انسانی جهانی می‌دانسته‌اند. ۲- ماهیت نهفته در موضوعات نمایش داده شده در کارهای پیکاسو ۳- کویسم که همزمان به درون و برون هر چیزی می‌نگرد. ۴- آزادی کامل کویسم در گزینش ابزارها و رنگها... ۵- کاوش گری و ذوق آزاد هنرمند در نهاد موضوع نقاشی

ایشان مواردی را در خصوص پیکاسو و کارهایش، هنر و معماری مطرح می‌کنند که به اختصار زیر است: اولین موردی را که مطرح می‌شود طنز است و آنرا یک ابزار مثل طریقه زندگی کردن، طریقه اندیشیدن و آفرینش معماری یاد می‌کند که در تمام کارهای پیکاسو می‌توان دید. مورد دیگر موضع پذیری احساس در کارهای پیکاسو است و دگرگون شدن و مدام دگرگون کردن از خصیصه های پیکاسو است. ایشان درباره یادداشتهای پیکاسو در مورد تمایز مطلق بین حقیقت و واقعیت اشاراتی کردند. از دیگر مواردی که مطرح شد، شاخصه های اصلی کارهای پیکاسو است، یکی انسانی زیستن و دیگری آفرینش هنری است. ایشان ۶ پدیده شناخته شده در طبیعت که در کارهای پیکاسو دیده می‌شود، را بازگو کردند. از جمله عاطفه ها، سلیقه ها، تحول ها، تعمق ها و غم خواری ها و همبستگی

ها که هر کدام یک قطب کاملاً متفاوت اند که در ذات هر موجودی وجود دارد. نکات دیگری نیز بیان شد از جمله اینکه پیکاسو زیر بنای فکری خود را سه گستره کاملاً جدی از جمله انسان، طبیعت و تاریخ، نظم داده است. پیکاسو در زندگی اجتماعی خود همیشه فعال بوده و این موضوع در آثارش نیز پدیدار است و مورد دیگر جهانی بودن - انسانی جهانی، تنها راهی که برای هنرمند باقی می ماند و دیگری کوبیسم و راه روال از ریشه نگاه کردن هر چیزی است و آن گذر از ابعاد مختلف در جهت های پیوست و نا پیوسته هر پدیده است که آن معماری است. نکته آخری که بیان شد این بود که چگونه آدمیزاد می تواند با ژرف و عمق آشنا شود و ژرفا در طول زمان زندگی کردن است.

سخنران دوم آقای شهریار سیروس، نظر خود را در مورد پیکاسو و تاثیر هنر او در کار هنرمندان بعدی جهان ارائه کردند. وی سخنان اش را با دو سوال آغاز کرد " آیا پیکاسو هنرمند است و نان شهرت خود را مخورد و یاد گرفته توجه همگان را به خود جلب کند؟" و در توصیفی اجمالی به معرفی پیکاسو می پرداخت. خلق هر اثر هنری را دارای دو مولفه می دانست از جمله احساس و خرد که از به تعادل رسیدن یا برتری هریک به دیگری موضوعاتی مانند رئالیسم و هنر کلاسیک و اکسپرسیونیسم و کانستراکتیویسم بوجود می آیند. در ادامه درباره انتظارات فلسفی که از هنر در طول تاریخ داریم سخن به میان می آورد و انتظارات را به سه دسته تقسیم کرد: "انتظار اول اثر هنری بازنمایانه است، انتظار دوم، بیان احساس و انتظار سوم، فرم معنا دار است" و در ادامه به اختصار توضیحاتی را مطرح کرد. و خاطر نشان کرد که نقطه شروع کار پیکاسو، مدرنیسم است و نئو کلاسیسیسم در کارهای او دیده می شود. او همچنین مبدع دستاوردهایی است که هنوز هم نو است، مثل کلاژ، مکتب ترش آرت و ... او به این ترتیب مکتب پست مدرن را پایه گذاری می کند. او شمایل‌هایی را در هنر بوجود آورد که از ساده سازی استیلیزه، سمبل های اسطوره ای کلاسیک و زیباشناسی مدرن امتزاج پیدا کرده است.

خانم مهندس انوشه منصوری، با مطرح کردن سوالی نظر او را در مورد پیکاسو و آنچه می توان در ایران ارائه کرد به عنوان یک زن هنرمند و معمار ایرانی جویا شدند. پاسخ ایشان در پاسخ با سوال این بود " باید نظر پیکاسو را نسبت به زنان دانست و این کار درستی نیست که کار هنرمند را متناسب با معذوریت ها و محدودیت های زمان خودمان بسنجیم. باید بدانیم رویکرد پیکاسو نسبت به "زن" چگونه بوده و هنگامی که او زن را عریان ترسیم می کرده، شاید به منظور عریانی که ما می شناسیم نباشد، عریانی یک مظهر است و چون عریانی برایمان با یک پیش داوری همراه است، می گوییم نباید آنرا ببینیم و راجع به آن صحبت کنیم. او می خواسته اعلاترین حد یک موجودیت با تمام تناسبات، زیبایی و تکامل را نشان دهد.

آقای دکتر حیدر جهان بخش، نظر وی را راجع به اینکه آیا معماران امروز ما فقط دنبال عملکرد هستند و فرم فقط یک پوسته ظاهر است پرسیدیم و نظرش را نسبت به معماران جوان و کارهایشان از نظر زیبایی شناسی جویا شدیم. ایشان در پاسخ اینگونه توصیف کردند که این موضوع دغدغه ی بزرگی است و هنوز پاسخی مناسبی برایش پیدا نکرده اند. ولی با توجه به دو خصلت پیکاسو یعنی انسانی زیستن و آفرینش هنری و بعد طبیعی آن می توان ۶ پدیده ای که در جلسه مطرح شد، را شناخت، سرود و ساخت و تجزیه تحلیل های متفاوتی را ارائه داد. وی معتقد است با توجه به

مشکلات و بحرانهای حال حاضر، ریشه اندیشه ها کنار گذاشته شده است و ما باید در حوزه جامعه شناسی هنر یا تاثیرات هنر و برداشتهای اجتماعی و تاثیراتی که در ریشه های فرهنگی می تواند بگذارد تعلق کنیم. پیشنهاد ایشان در رابطه با راهکار این موضوع، ارتقا این جلسات و مشارکت دادن بخش یا عده محدودی از حاضرین بود.

خانم مهندس نسرين محمودی نوبر، نظر وی را در رابطه با نقاشی های مدرن ایرانی و اینکه آیا واقعا پیکاسو در آن تاثیر داشته و هنرمندان ما آنرا درک کرده اند یا آگاهانه و ناآگاهانه آنرا کپی می کنند، جويا شدیم. وی در رابطه با معمول شدن هنر صحبت کرد و اشاره کرد، اگر چیزی غیر معمول باشد باعث می شود که به آن بیاندیشیم. تصویر وظیفه اش اینست که توجه انسانها را به خود جلب کند و اگر چیزی بسیار تکرار شود دیگر افراد به آن توجه نمی کنند. پیکاسو توانسته نظم را بشکند و عاداتهای مردم را تغییر دهد و انسانها را در برخورد با کارش متوقف کند و به تامل وا دارد.